

**I PRYWATNE GIMNAZJUM
w Bolesławcu**

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

Bolesławiec, kwiecień 2007 r.

WPROWADZENIE

W związku ze zwiększającą się liczbą czynników destrukcyjnych oddziałujących na młodzież i stale wzrastającą liczbę osób poszukujących wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych oraz w celu przeciwdziałania zjawiskom patologicznym konieczne jest podejmowanie działań profilaktycznych na terenie szkoły.

Powstanie Szkolnego Programu Profilaktyki stało się zatem próbą walki z czyhającymi na młodzież współczesnymi zagrożeniami, a także dopełnieniem działań uwzględnionych w Programie Wychowawczym Szkoły.

Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów przedszkoli oraz publicznych szkół (Dz.U. z 2002r.Nr 10, poz.96) wprowadza zapis o podejmowaniu przez rady pedagogiczne uchwał o wprowadzaniu programu profilaktycznego spójnego z programem wychowawczym szkoły.

Podstawę prawną do wprowadzenia działań profilaktycznych stanowią także:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej art. 72;
- Konwencja o Prawach Dziecka art. 3, art.19,art.33;
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U.z 1996r. nr 67,poz.329 z póź.zm.);
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.;
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Działania profilaktyczne w środowisku szkolnym pozostają w ścisłym związku z działaniami wychowawczymi jakie szkoła prowadzi.

Wychowanie rozumiane jest jako proces wspomaganie dziecka w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie dojrzałości w czterech obszarach:

- fizycznym
- psychicznym
- społecznym
- duchowym

Natomiast profilaktyka, która jest wtórna wobec wychowania, to proces wspomaganie człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników, które blokują prawidłowy rozwój i zaburzają zdrowe życie.

Podmiotem oddziaływań ujętych w Szkolnym Programie Profilaktyki jest młodzież gimnazjalna. Nastolatek odczuwa naturalną potrzebę bycia akceptowanym przez rówieśników a obawy przed dezakceptacją i odrzuceniem skłaniają go do poddawania się wpływom grupy. Wyraźniejsze też staje się pragnienie bycia dorosłym. Zwiększa się łatwość do zachowań dysfunkcyjnych. Nie zakończony jeszcze rozwój biologiczny, intelektualny, emocjonalny i społeczny powoduje, że negatywne konsekwencje zachowań ryzykownych u młodzieży są zazwyczaj poważniejsze i występują szybciej niż u dorosłych. Dlatego niezwykle istotne staje się, by poprzez różnorodne działania eliminować lub redukować czynniki ryzyka a jednocześnie wzmacniać czynniki chroniące młodzież przed podejmowaniem zachowań ryzykownych.

Cele i zadania ujęte w Szkolnym Programie Profilaktyki zostały sformułowane w oparciu o diagnozę środowiska szkolnego.

Została ona sporządzona na podstawie:

1. ankiet przeprowadzonych wśród:

- uczniów (dot. problemów współczesnej młodzieży, zjawiska przemocy, problemu uzależnień),
- rodziców (dot. zagrożeń występujących w środowisku szkolnym, oczekiwań kierowanych wobec szkoły, zjawiska przemocy),
- nauczycieli (dot. słabych i mocnych stron szkoły, problemu przemocy)

2. obserwacji i rozmów,

3. analizy dokumentacji szkolnej.

CELE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH:

1. Tworzenie środowiska korzystnego dla wszechstronnego rozwoju uczniów:

Uczeń:

- a. ma zapewnione poczucie przynależności i akceptacji, nie jest anonimowy w środowisku szkolnym,
- b. jest traktowany indywidualnie, stawiane wymagania są dostosowane do jego możliwości,
- c. ma możliwość zaspokojenia własnej aktywności i współpracy w grupie,
- d. rozwija swoje naturalne uzdolnienia i zainteresowania,
- e. ma zapewnione w szkole odpowiednie warunki do prawidłowego funkcjonowania.

2. Promocja zdrowego stylu życia

Uczeń:

- a. wytycza sobie pozytywne i atrakcyjne cele w życiu,
- b. zna zasady zdrowego stylu życia,
- c. postrzega swoje zdrowie fizyczne i psychiczne jako wartość i dba o nie,
- d. aktywnie i twórczo spędza czas wolny.

3. Rozwój umiejętności psychologicznych i społecznych:

Uczeń:

- a. zna swoje mocne strony, ma poczucie własnej wartości, darzy siebie szacunkiem,
- b. akceptuje siebie i jest tolerancyjny wobec innych,
- c. potrafi nawiązywać pozytywne więzi z otoczeniem,
- d. potrafi wyrażać swoje myśli, poglądy i opinie,
- e. jest wrażliwy, potrafi wczuć się w przeżycia innych osób,
- f. umiejętnie radzi sobie z presją rówieśników – jest asertywny,
- g. zna sposoby radzenia sobie ze stresem i sytuacjami trudnymi,
- h. jest odpowiedzialny za własne postępowanie i dokonywane wybory,
- i. potrafi współdziałać w zespole.

4. Dostarczenie podstawowej wiedzy dot. problemu uzależnień:

Uczeń:

- a. posiada wiedzę o specyfice i chemicznej naturze poszczególnych środków odurzających,
- b. rozumie istotę wpływu alkoholu, nikotyny i innych środków odurzających na organizm człowieka,
- c. rozumie, w jaki sposób środki odurzające wpływają na sprawność koordynacji psychoruchowej,
- d. wie, co to jest uzależnienie i jaki ma ono wpływ na życie jednostki, rodziny, społeczeństwa,
- e. zna metody społeczne stosowane w zwalczaniu patologii,
- f. zna przepisy prawne dot. środków odurzających i ich używania.

5. Tworzenie szkolnego systemu udzielenia wsparcia osobom zagrożonym niedostosowaniem społecznym

Uczeń:

- a. wie gdzie, u kogo i w jakim zakresie może uzyskać pomoc,
- b. potrafi udzielić wsparcia rówieśnikowi znajdującemu się w sytuacji problemowej,
- c. ma zapewnioną pomoc w przezwyciężaniu kryzysów rozwojowych, powstających na tle konfliktów rówieśniczych, rodzinnych, niepowodzeń szkolnych.

Program obejmuje zadania skierowane:

- do uczniów,
- rodziców,
- nauczycieli,
- lokalnego środowiska.

Działania zapobiegawcze prowadzone są przede wszystkim na poziomie profilaktyki pierwszorzędowej (skierowana do osób, u których problemy jeszcze się nie pojawiły, wspomaga prawidłowe procesy rozwoju psychospołecznego). Występują też elementy profilaktyki drugorzędowej (adresowana do grupy podwyższonego ryzyka, celem działań jest ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji, umożliwienie wycofania się zachowań ryzykownych).

Przyjęte strategie działań to:

- działania informacyjne – ich celem jest dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienie dokonywania racjonalnego wyboru,
- działania edukacyjne – ich celem jest pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych, społecznych, niezbędnych do konstruktywnego zaspokajania potrzeb,
- działania o charakterze alternatywnym – stwarzają możliwości, dzięki którym ludzie mogą rozszerzać zakres swoich doświadczeń i osiągać zadowolenie oraz satysfakcję bez konieczności podejmowania zachowań dysfunkcyjnych,
- działania interwencyjne – mają na celu dostarczanie pomocy jednostkom w identyfikowaniu swoich problemów, możliwości ich rozwiązywania.

Szkolny Program Profilaktyki jest zgodny z założeniami Szkolnego Programu Wychowawczego, Szkolnego Programu Nauczania oraz Wewnątrzszkolnego Regulaminu Oceniania, Klasyfikowania i Promowania.

OBSZAR DZIAŁAŃ: uczniowie

Zadania	Sposoby realizacji	cele	uwagi
Dostarczenie wiedzy o specyfice i chemicznych właściwościach poszczególnych środków odurzających oraz ich wpływie na fizjologię organizmu, sprawność psycho-koordynacyjną, funkcjonowanie w społeczeństwie.	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja tematyki na lekcjach przedmiotowych: biologia, chemia • lekcje wychowawcze m.in. debata klasowa „Alkohol kradnie wolność”, „Co trzeba wiedzieć o narkotykach”, • realizacja tzw. ścieżek programowych (pogadanki, filmy, prelekcje na temat: „Palenie tytoniu a fizjologia człowieka”, „Prawdy i mity o AIDS” itp., • spotkanie z pracownikami Klubu AA • ulotki, plakaty, udział w konkursach 	4,5a, b, 2 b, c I c, d	
Rozwój umiejętności psychologiczno-społecznych, ułatwiających uczniom radzenie sobie w sytuacjach problemowych zwłaszcza w sytuacji presji grupy rówieśniczej.	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja tematyki na lekcjach wychowawczych dot. m.in. komunikacji, mediacji, asertywności, radzenia sobie ze stresem • realizacja programów profilaktycznych m.in. „Elementarz Siedmiu Kroków” • organizacja akcji „Szkoła z klasą” w ramach której przeprowadzona zostanie debata szkolna na temat „Szkoła bez przemocy” oraz zajęcia dotyczące tematyki „Jak radzić sobie z własną i cudzą agresją”. 	3, 5a, b	
Promocja zdrowego stylu życia, kształtowanie pozytywnych, rozwijających form spędzania czasu wolnego.	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja imprez klasowych i szkolnych (wycieczki klasowe), • udział w konkursach oraz w tzw. ruchu olimpijskim, • udział w warsztatach szkoleniowych różnego rodzaju (naukowe, artystyczne) organizowanych przez uczelnie i ośrodki kultury • udział w pokazach filmowych, spektaklach teatralnych, wernisażach, • korzystanie z zasobów bibliotecznych; biblioteka szkolna, pedagogiczna, miejska • korzystanie z Centrum Multimedialnego w szkole, kawiarenek internetowych oraz internetu w domu. 	1 a,c,d,2, 3 a,c, i.	
Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne postępowanie, rozwijanie wrażliwości społecznej.	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie uczniów kl. I z dokumentami stanowiącymi tzw. prawo szkolne (Statut, Program Wychowawczy itp.) ze szczególnym uwzględnieniem i podkreśleniem funkcjonowania procedur dotyczących nagradzania i karania uczniów. • udział uczniów w akcjach niesienia pomocy innym (współpraca z PCK, Domem Dziecka, TPD, udział uczniów w „Wielkiej Orkiestrze Świątecznej Pomocy”) • podjęcie problematyki na lekcjach przedmiotowych i wychowawczych dot. hierarchii wartości • rozmowy indywidualne. 	3 d,e, h, i.	

OBSZAR DZIAŁAŃ: nauczyciele

Zadania	Sposoby realizacji	Cele	Uwagi
Poszerzenie wiedzy na temat profilaktyki, adekwatnej do potrzeb i koniecznej dla podejmowania skutecznych działań zapobiegających dysfunkcyjności	<ul style="list-style-type: none"> • wzbogacenie szkolnej biblioteczki (literatura, filmy, video, czasopisma, ulotki) • szkoleniowa rada pedagogiczna „Przepisy prawne pomocne w pracy opiekuńczo – wychowawczej szkoły” • spotkanie ze specjalistami – pracownikami PPP, policji, sądu • współpraca nauczycieli, wymiana doświadczeń • doskonalenie zawodowe. 	1,4,5	
Doskonalenie umiejętności społeczno- psychologicznych pozwalających na utrzymanie osobowych relacji z uczniem, rodzicem.	<ul style="list-style-type: none"> • szkoleniowa rada pedagogiczna „O etykietowaniu” • doskonalenie zawodowe • samorozwój 	1, 3	
Aktywne uczestnictwo w życiu szkoły w celu dostarczenia uczniom wzorców konstruktywnego stylu życia.	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie imprez szkolnych i klasowych • wycieczki szkolne • dyżury nauczycielskie • współpraca w zespole pedagogicznym szkoły • nauczyciel jako model zachowań moralnych i godnego życia 		
Przestrzeganie przepisów prawa oświatowego oraz wewnątrzszkolnych ustaleń w celu wykształcenia u uczniów poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje postępowanie i innych.	<ul style="list-style-type: none"> • respektowanie ustaleń WSO • przestrzeganie praw ucznia zawartych w Statucie Szkoły 		
Uczeń jako podmiot oddziaływań edukacyjnych szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> • akceptacja ucznia, jego aspiracji i możliwości • okazywanie szacunku i zainteresowania 	1 a, b	

OBSZAR DZIAŁAŃ; Rodzice

Zadania	Sposoby realizacja	Cele	Uwagi
Udział w życiu szkoły i klasy swojego dziecka – możliwość wpływu na funkcjonowanie szkoły oraz podejmowane działania.	<ul style="list-style-type: none"> • działalność Rady Rodziców i „Trójek Klasowych” • poparcie działań Dyrekcji Szkoły w zakresie poprawy bazy lokalowej, urządzeń na posesji szkolnej • współorganizacja imprez szkolnych • wspomaganie pracy wychowawcy klasy 	1 e	
Dostarczanie wiedzy na temat potrzeb rozwojowych dzieci oraz zagrożeń i możliwości przeciwdziałania tym zagrożeniom.	<ul style="list-style-type: none"> • spotkania rodziców z wychowawcą, dyrektorem, pedagogiem (pedagogizacja rodziców) • rozmowy indywidualne • pogadanki, prelekcje z udziałem specjalistów (PPP, Policja): „Zagrożenia na jakie narażona jest współczesna młodzież”, „Jak rozpoznać, czy dziecko sięga po środki uzależniające” 	4, 5	
Udzielanie rodzicom wsparcia w przewycięzaniu trudności sprawianych przez dzieci.	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowy indywidualne • kierowanie do odpowiednich instytucji – PPP, Policja, Sąd 	1 b, 5 c	

OBSZAR DZIAŁAŃ: środowisko lokalne

Zadania	Sposoby realizacji	Cele	Uwagi
Zapewnienie uczniom odpowiednich warunków do pracy i bezpiecznego przebywania na terenie szkoły, w drodze do i ze szkoły	<ul style="list-style-type: none"> • działania podejmowane przez Dyрекcję i Radę Rodziców w celu pozyskania środków finansowych od organu prowadzącego, sponsorów na remonty i modernizację obiektu szkoły • współpraca z Policją, MZK, PKS, Strażą Pożarną 	1 e	
Zapewnienie uczniom możliwości rozwoju zainteresowań, organizacja czasu wolnego	<ul style="list-style-type: none"> • pozyskiwanie dotacji celowych na prowadzenie kółek zainteresowań i SKS • organizacja konkursów szkolnych (min.kl. I „AIDS choroba XXI wieku”) • dofinansowanie przez organ prowadzący współpracy międzynarodowej ze szkołą partnerską w Niemczech (Siegburg) oraz gimnazjami zrzeszonymi w Towarzystwie Szkół Twórczych. • udział uczniów w imprezach kulturalno- oświatowych organizowanych przez Urząd Miasta, Bibliotekę Miejską, PCK, BOK, Muzeum Ceramiki 	1, 2 a, d	
Udzielanie uczniom i rodzicom wsparcia w sytuacjach kryzysowych, których podłożem są: -zaburzenia rozwojowe uczniów -dysfunkcjonalność środowiska domowego	<ul style="list-style-type: none"> • współpraca z PPP w zakresie diagnozowania przyczyn trudności i organizowanie pomocy w zakresie likwidowania dysfunkcjonalności • współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej 	1 b, 5 c	
Organizowanie pomocy dzieciom z rodzin pozostających w trudnej sytuacji materialnej, niewydolnych wychowawczo, zagrożonych patologią społeczną	<ul style="list-style-type: none"> • współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej (dożywianie, wypoczynek letni i zimowy, pozyskiwanie informacji o sytuacji domowej uczniów) • współpraca z Sądem, Policją (rozmowy interwencyjne, kierowanie spraw uczniów do odpowiednich instytucji) • współpraca z Miejską Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (pozyskiwanie dotacji na realizację programów profilaktycznych, wypoczynek letni) współpraca z TPD 	5c	
Włączenie do systemu oddziaływań profilaktyczno – wychowawczych szkoły specjalistów – prac. na co dzień zajmujących się prewencją	<ul style="list-style-type: none"> • współpraca z Policją, PPP, Klubem Abstynenta – prelekcje, pogadanki dla uczniów, rodziców • konsultacje dla rodziców prowadzone przez prac. PPP na terenie szkoły • wspieranie pracy wychowawczej nauczycieli. 		

Uzupełnieniem Szkolnego Programu Profilaktyki są załączniki:

- 1) Procedury postępowania w odniesieniu do uczniów opuszczających bez usprawiedliwienia zajęcia lekcyjne.
- 2) Procedury postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia.
- 3) Procedury używania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych podczas zajęć szkolnych.

Przyjęto do realizacji uchwałą
Rady Pedagogicznej z dnia 03 kwietnia 2003r.

Nowelizowano uchwałą Rady Pedagogicznej
z dnia 20 czerwca 2007r.(Zał. Nr 1, 2, 3)